

ข่าวเหิมบันเทิงมขสภ

เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๕๑๖

โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๑ - ๓

<http://www.thethaibar.or.th>

๒๐ มีนาคม
วันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ

พระบรมราชาวาท^(๑)
ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้
ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
วันเสาร์ ที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๗

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดี ที่ได้มามอบประกาศนียบัตร แก่เนติบัณฑิตในวันนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

เนติบัณฑิตไทยนั้น เป็นผู้ที่จะมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ในการดำรงความมั่นคงของกระบวนการยุติธรรม ในประเทศ จึงเป็นที่พึ่งและที่หวัง ของประชาชนผู้ยึดมั่นในความยุติธรรมมาโดยตลอด. เนติบัณฑิตทุกคน ควรจะได้ภูมิใจในข้อนี้ แล้วก็เป็นหน้าที่ เป็นเกียรติศักดิ์ ในอันที่จะพึงรักษาความยุติธรรม ด้วยหลักวิชาการอันหนักแน่น หลักกฎหมายอันสมเหตุสมผล และหลักศีลธรรมอันเที่ยงตรง. กล่าวคือ ไม่ว่าจะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องใดก็ตาม ต้องมีหลักวิชาเป็นพื้นฐานรับรอง มีหลักกฎหมายเป็นเครื่องมือ ซึ่งต้องใช้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ ทั้งมีหลักศีลธรรมคอยกำกับประคับประคองอยู่เสมอ. ถ้าทำได้ดังนี้ แต่ละคนก็จะประกอบวิชาชีพทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ให้บรรลุผลเป็นประโยชน์ ได้เต็มที และสามารถเป็นหลักอันมั่นคง ในการสร้างสรรคัจฉริยของกระบวนการยุติธรรมในแผ่นดินได้อย่างเที่ยงแท้

ขออำนวยการให้ทุกท่าน มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน สมตามปณิธานปรารถนา.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

เห็องจากปก

"๒๐ มีนาคม วันอาสาสมัคร
สาธารณสุขแห่งชาติ"

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นับเป็นจิตอาสาที่เสียสละแรงกายแรงใจ โดยมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านในชุมชนต่างๆ มีสุขภาพที่ดีขึ้น โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทาง อสม. ก็เป็นกำลังสำคัญ คอยให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพแก่ชาวบ้าน

อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) มีจุดเริ่มต้นจากการที่กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายที่จะให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและพัฒนาสาธารณสุข จึงได้นำเอาการสาธารณสุขมูลฐานมาเป็นกลวิธีหลักในการพัฒนา ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔)

โดยกิจกรรมสำคัญคือ สนับสนุนให้มีการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชนเอง ซึ่งมีฟันเฟืองสำคัญในการดำเนินงานคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นจิตอาสาที่เสียสละแรงกายแรงใจ เวลา และทุนทรัพย์ในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีได้รับค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

อ่านต่อหน้า ๔

สารบัญ

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

- อนุกรรมการประชาสัมพันธ์

ประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม

รองประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายกฤษฏา บุญสมมิต

ฝ่ายอำนวยการ

- นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทรวงศ์
- นางสาวสุภาภรณ์ ไชยประณะ
- นายทรงพล สุวรรณพงศ์
- นางสาวฐษา เหมเวช
- พศ.ดร.ศรีพัชรา สิริคำง
- นายเชษฐ์ สุขสมเกษม

กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ

- นายกฤษฏา บุญสมมิต

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

- พศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง
- นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์
- นายมนต์ชัย ชินทรลีลา
- นายอำนาจ เนตยสุภา
- นายทีปกร โทมลพันธ์

ฝ่ายดำเนินการ

- นางพรรณวริน แดงอ่อน
- นายสิริฤกษ์ โสวัณณะ
- นางวาสนา เกตุแห่ง

๒

พระบรมราชโองการในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๓

สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก

๖

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

๑๐

เจาะฎีกาเด่น

๑๒

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

๑๔

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย
วิธีการตอบและตัวอย่าง

๑๗

บทความเรื่อง

“คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา :
คำพิพากษาฎีกาและข้อสังเกตที่น่าสนใจ”

๒๒

มุมมอง

๒๓

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๒๔

บรรณาธิการแถลง

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา
เป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

กระทรวงสาธารณสุข ยอมรับว่าอาสาสมัครสาธารณสุขคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนในชุมชน และสามารถช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพดีขึ้น จึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะให้การยกย่อง เชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยได้ผลักดันให้มีวันสำคัญของอาสาสมัครสาธารณสุขทั่วประเทศ โดยในปี ๒๕๓๗ กระทรวงสาธารณสุขได้ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้วันที่ ๒๐ มีนาคมของทุกปี เป็น "วันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ" โดยเลือกวันที่ ๒๐ มีนาคม เป็น "วันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ" เป็นการเริ่มต้นจัดงานเฉลิมฉลองในนามวันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นมา

อสม. เป็นส่วนสำคัญของระบบสุขภาพปฐมภูมิ ออกไปสำรวจข้อมูลด้านสาธารณสุข เก็บข้อมูล เก็บบันทึกด้านสุขภาพของครอบครัว และรณรงค์เรื่องการป้องกันโรคเพื่อสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขปกป้องคนในชุมชนจากโรคที่คุ้นเคยตลอดฤดูกาลระบาด ไปเยี่ยมตามบ้านเพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ป้องกันโรคไข้เลือดออก รวมถึงรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ต้องยอมรับว่าบทบาทของ อสม. มีความสำคัญในการดำเนินงานด้านสุขภาพ แต่เป็นภาพสำหรับการยอมรับของคนในระดับชุมชน การระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นการพลิกฟื้นความเชื่อถือเชื่อมั่นในศักยภาพของ อสม. ให้เกิดขึ้นกับคนทั้งประเทศและรวมถึงคนทั่วโลก ประเทศไทยอยู่ในห่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ตั้งแต่ ๔ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นการระบาดในระลอกแรก จนถึงวันนี้ซึ่งเป็นการระบาดระลอกใหม่ ปฏิเสธไม่ได้ว่า อสม. คือพลังสำคัญและเป็นด่านหน้าที่ต้องต่อสู้กับการระบาดในชุมชน

นายแพทย์โรศ รัชนิยรวีวงศ์ อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ฉายภาพ อสม. ในยุคโควิด-๑๙ ว่า อสม. เป็นกลไกในการเชื่อมโยงกับชุมชนเพื่อตอบสนองต่อการระบาดของโควิด-๑๙ พวกเขาสามารถทำงานประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ปกครองของรัฐ ช่วยสร้างความมั่นใจให้ชาวบ้านในช่วงเวลาที่ไม่มีอะไรแน่นอนและเต็มไปด้วยความวิตกกังวล ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้สึกปลอดภัยและการดูแลตนเองของคนในชุมชน

"องค์การอนามัยโลก (WHO) ประจำประเทศไทย ชื่นชมไทย โดยระบุว่าไทยมีระบบการดูแลสุขภาพถึงระดับครอบครัว คือ มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

หรือ อสม. กว่า ๑,๐๕๐,๐๐๐ คน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และช่วยดูแลประชาชนถึงในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี ทำให้การคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเพื่อเข้าสู่ระบบรักษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจของประเทศไทย และองค์กรด้านสาธารณสุขระดับโลกได้รายงานให้คนทั่วโลกทราบ แสดงถึงศักยภาพด้านสาธารณสุข และเป็นตัวอย่างให้กับหลายประเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางการควบคุมโรคได้อีกด้วย"

จากการคัดกรอง ฝ้าระวัง เคาะประตูบ้าน สู่การเป็นผู้สื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัคซีนโควิด-๑๙ ซึ่งเริ่มต้นอย่างเป็นทางการพร้อมกันทั่วประเทศเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ภายใต้การรณรงค์ "อสม.พร้อมบอกต่อเรื่องฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-๑๙" โดยบทบาทสำคัญของ อสม. คือ ๑) ให้ความรู้ประชาชนเรื่องการฉีดวัคซีนโควิด-๑๙ และกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับ ๒) สำรองคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ๓) เชิญชวนประชาชนลงทะเบียน "หมอพร้อม" และ ๓) ติดตามอาการข้างเคียงจากการฉีดวัคซีน เข็มที่ ๑ และ ๒

ทั้งนี้ หลังกลุ่มเป้าหมายได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว อสม. ยังต้องติดตามผลหลังจากการฉีดอย่างต่อเนื่อง ในวันที่ ๗, ๑๔, ๓๐ และวันที่ ๖๐ หากผู้ที่มีแอปพลิเคชันหมอพร้อมก็สามารถบันทึกผลผ่านแอปพลิเคชัน แต่หากผู้ที่ไม่ใช่แอปพลิเคชัน อสม. จะเป็นผู้ติดตามผลและรายงานต่อเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)

นายแพทย์ภาณุวัฒน์ ปานเกตุ รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เล่าว่า เมื่อก่อน อสม. อาจเป็นเพียงคนที่ชาวสาธารณสุขคุ้นเคย แต่ตอนนี้คนทั้งประเทศรวมไปถึงคนทั่วโลกรู้จักและยอมรับในบทบาทของ อสม. หลายองค์กรแสดงเจตนาในการที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของ อสม. ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลกับพี่น้อง อสม. ซึ่ง อสม. เองก็ยังทำงานด้วยความเข้มแข็งแม้สถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ จะดีขึ้น และกำลังเข้าสู่ช่วงการป้องกันโรคด้วยการรณรงค์ฉีดวัคซีน แต่ อสม. ยังคงเดินทางในการให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความเชื่อมั่นถึงความปลอดภัยของการรับวัคซีนโควิด-๑๙ ร่วมกับการเน้นย้ำมาตรการทางสาธารณสุข คือการอยู่ห่าง ใส่หน้ากาก หมั่นล้างมือ ตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้าสถานที่ และใช้ไทยชนะ

"อสม. ยังคงทำหน้าที่ต่อเนื่อง การกิจสำคัญในช่วงนี้คือการเคาะประตูบ้านให้ความรู้เรื่องวัคซีนโควิด-๑๙ ซึ่งข้อมูลผลการดำเนินงานในระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ในภาพรวม ดำเนินการ

ไปแล้ว ๓๒๓,๓๘๔ หลังคาเรือน ส่วนจังหวัดพื้นที่เป้าหมายซึ่งมีการระบาดจำนวน ๑๗ จังหวัด ดำเนินการไปแล้ว ๒๔๗,๖๗๒ หลังคาเรือน โดยกลุ่มเป้าหมายใน ๑๓ จังหวัด มีการลงทะเบียนผ่าน Line Official Account : หมอพร้อม จำนวน ๔๕๖,๕๔๘ คน"

จากภารกิจอันหนักหน่วง ไม่แพ้ันกรบชุดขาววันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๔ จึงเป็นวันแห่งการเฉลิมฉลองและเชิดชูเกียรติ อสม. อย่างยิ่งใหญ่ อีกทั้งเป็นการแสดงความยินดีแก่ อสม. ตีเด่นระดับชาติทั้ง ๑๔ สาขา โดยมีนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้เกียรติเป็นประธานในการเชิดชูเกียรติ และประกาศเกียรติคุณ

ไม่ว่าในสถานการณ์ปกติหรือการระบาดของโรคติดต่อ อสม. ในฐานะนักรบเสื้อเทา ที่กล้าหาญในแนวหน้า ผู้ทำงานเชื่อมประสานระหว่างประชาชน ชุมชนและเจ้าหน้าที่ด้วยจิตอาสา เสียสละ ในการดูแลสุขภาพของชาวบ้าน ก็ยังคงเดินทาง และมุ่งมั่นทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่โดยมีกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้หนุนเสริมด้วยขวัญและกำลังใจ ที่จะหล่อเลี้ยงให้ฟันเฟืองเล็ก ๆ ในชุมชนที่ชื่อ อสม. เหล่านี้ ขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพให้ประชาชนคนไทย มั่นคงด้านสุขภาวะ และมั่งคั่งในคุณภาพชีวิตได้ในที่สุด

แหล่งข้อมูล

- เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์ (ออนไลน์.)

ค้นเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗

<https://www.prd.go.th/th>

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่ห่างเหิน

การเรียกค่าเสียหายโครงการปรับปรุงอาคารสำนักงาน^(๑)

สุธารัตน์ ศรีวิวัฒน์^(๒)

ข้อเท็จจริง

กรณี สำนักงาน ก. ทำสัญญาจ้าง บริษัท อ. จำกัด (ผู้รับจ้าง) ก่อสร้างโครงการปรับปรุงอาคารสำนักงาน ก. ตามสัญญา ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ (สัญญาจ้างก่อสร้าง) ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ กำหนดจ่ายค่าจ้างเป็นรายงวด รวม ๑๐ งวด ต่อมาได้มีการทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจ้างก่อสร้าง ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ โดยขยายกำหนดเวลาแล้วเสร็จออกไปจนถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงอาคาร สำนักงาน ก. จำเป็นต้องเข้าพื้นที่ของบริษัท ก. จำกัด (มหาชน) เป็นสำนักงานชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๕ จนถึงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ค่าเช่าเดือนละ ๓,๒๐๗,๙๖๐ บาท ต่อมา สำนักงาน ก. ได้ดำเนินการตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๖๙๓ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๖๔๕ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๖๙๓ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยผู้รับจ้างได้รับสิทธิการคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ ๐ เป็นจำนวน ๑๑๓ วัน จึงได้มีการทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจ้างก่อสร้าง ครั้งที่ ๒

ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แก้ไขสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๑๗ ให้คิดค่าปรับตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ นอกจากนี้ สำนักงาน ก. ได้ดำเนินการตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง มาตรการเร่งรัดการปฏิบัติงานสำหรับสัญญาที่ได้รับการช่วยเหลือให้อัตราค่าปรับเป็นร้อยละ ๐ ต่อมา สำนักงาน ก. ได้ตกลงกับผู้รับจ้างโดยเพิ่มแผนการทำงานใหม่เป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก ๔ ตามบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจ้างก่อสร้าง ครั้งที่ ๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้รับจ้างได้ทำการส่งมอบงานและเบิกจ่ายไปแล้วจำนวน ๓ งวด ปัจจุบันผู้รับจ้างได้มีการส่งมอบงานงวดที่ ๔ จำนวน ๓ ครั้ง แต่ยังไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วน

ทั้งนี้ สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๑๗ ระบุว่า

“หากผู้ว่าจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกลีกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ ๗๐,๖๙๙.๙๙ บาท (เจ็ดหมื่นหกร้อยเก้าสิบบาทเก้าสิบบาทเก้าสตางค์) และจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน (ถ้ามี) ในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ ๑๒,๔๗๐.๖๗ บาท นับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาการทำงานให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

(๑) จำนวนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขที่ ก. ๑๕๕/๒๕๖๖ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เฉพาะบางประเด็น
 (๒) อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญานั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ ๑๘ ก็ได้ และถ้าผู้ว่าจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้ว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย”

ข้อหาหรือ

สำนักงาน ก. ขอหาหรือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. เนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาได้ ทำให้สำนักงาน ก. ต้องดำเนินการต่อสัญญาเช่าพื้นที่สำนักงานชั่วคราวกับบริษัท ก. จำกัด (มหาชน) ค่าเช่าพื้นที่สำนักงานชั่วคราวนี้ถือเป็นค่าเสียหายตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๑๗ หรือไม่

๒. ในกรณีนี้ ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานถือว่าเป็นค่าเสียหายด้วยหรือไม่

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อหาหรือดังกล่าวเป็นประเด็นเกี่ยวพันกัน จึงพิจารณารวมกันว่าตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๑๗ กำหนดว่า "(วรรคหนึ่ง) หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงิน วันละ ๗๐,๖๙๙.๙๙ บาท และ

จะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน (ถ้ามี) ในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงิน วันละ ๑๒,๔๗๙.๖๗ บาท นับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลา แล้วเสร็จของงานตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาทำงานให้ จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย (วรรคสอง) ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญานั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ ๑๘ ก็ได้ และถ้าผู้ว่าจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้ว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย" เมื่อกรณีนี้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๗ (ข) ซึ่งแก้ไขโดยบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจ้างก่อสร้าง ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ดังนั้น หากข้อเท็จจริงไม่ปรากฏเหตุยกเว้นความรับผิดชอบของผู้รับจ้างในการทำงานล่าช้านั้น และโดยที่กรณีนี้เป็นภาระงานจ้างปรับปรุงอาคารสำนักงาน ซึ่งในระหว่างที่ผู้รับจ้างดำเนินการตามสัญญาจ้างก่อสร้าง สำนักงาน ก. จำเป็นต้องเช่าพื้นที่เพื่อใช้เป็นอาคารสำนักงานชั่วคราว สำนักงาน ก. ในฐานะผู้ว่าจ้างย่อมมีสิทธิเรียกค่าเช่าพื้นที่สำนักงานชั่วคราวและค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน ซึ่งเกินกว่าระยะเวลาตามสัญญาจ้างก่อสร้างหรือวันที่สำนักงาน ก. ได้ขยายเวลาการทำงานให้ และ/หรือ

เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างก่อสร้างดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งค่าเสียหายอื่น (ถ้ามี) ในฐานะเป็นค่าเสียหายอย่างหนึ่งอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าในส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานตามที่กำหนดไว้จากผู้รับจ้างได้ ตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่งตอนท้ายดังกล่าว ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๒ ซึ่งบัญญัติว่า "(วรรคหนึ่ง) การเรียกเอาค่าเสียหายนั้น ได้แก่ เรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้" (วรรคสอง) เจ้านี้จะเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ แม้กระทั่งเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ หากว่าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้ว" ทั้งนี้ สำนักงาน ก. ควรตรวจสอบด้วยว่า ผู้รับจ้างได้ทราบเรื่องหรือได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นถึงการที่สำนักงาน ก. ได้เข้าพื้นที่เพื่อใช้เป็นสำนักงานชั่วคราวดังกล่าวในระหว่างการดำเนินงานตามสัญญาจ้างก่อสร้างของผู้รับจ้างหรือไม่ อันจะเป็นเหตุที่ชัดเจนให้สำนักงาน ก. สามารถเรียกร้องค่าเสียหายดังกล่าวจากผู้รับจ้างตามมาตรา ๒๒๒ ได้

หมายเหตุ

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๒ กำหนดว่า การเรียกเอาค่าเสียหายนั้น ได้แก่ เรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้

เจ้านี้จะเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ แม้กระทั่งเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ หากว่าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้ว

๒. ค่าเช่าพื้นที่สำนักงานชั่วคราวดังกล่าวข้างต้น ไม่ถือเป็นค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้ แต่เป็นค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ ซึ่งสำนักงาน ก. จะเรียกจากผู้รับจ้างได้ต่อเมื่อผู้รับจ้างได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนี้ล่วงหน้าก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๒ วรรคสอง ดังนั้น ในการบริหารสัญญา สำนักงาน ก. ควรตรวจสอบและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ด้วยว่า ผู้รับจ้างได้ทราบเรื่องหรือได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นถึงการที่สำนักงาน ก. ได้เข้าพื้นที่เพื่อใช้เป็นสำนักงานชั่วคราวดังกล่าวในระหว่างการดำเนินงานตามสัญญาจ้างก่อสร้างของผู้รับจ้างหรือไม่ อันจะเป็นเหตุที่ชัดเจนให้สำนักงาน ก. สามารถเรียกร้องค่าเสียหายดังกล่าวจากผู้รับจ้างตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๒ ได้

๓. เมื่อพิจารณาสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่งที่กำหนดว่า หากผู้ว่าจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน (ถ้ามี) ในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ ๑๒,๔๗๑.๖๗ บาท นับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาการทำงานให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ดังนั้น สำนักงาน ก. ย่อมมีสิทธิเรียกเอา**ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานอันถือเป็นค่าเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้**ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างก่อสร้างดังกล่าวได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๒ วรรคหนึ่ง

๔. คำพิพากษาศาลฎีกาในประเด็นค่าเสียหายที่นำสนใจ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๖๑/๒๕๕๕ โจทก์ทำสัญญาว่าจ้างจำเลยก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยข้าราชการในสังกัดโจทก์ แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้แจ้งให้จำเลยทราบก่อนหรือขณะทำสัญญาว่าโจทก์จะให้ข้าราชการในสังกัดโจทก์เข้าอยู่อาศัยทันทีเมื่อจำเลยก่อสร้างอาคารดังกล่าวแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดตามสัญญาเนื่องจากโจทก์มีภาระต้องจ่ายค่าเช่าบ้านทั้งเมื่อจำเลยก่อสร้างอาคารไม่แล้วเสร็จตามสัญญา โจทก์ยังขยายเวลาให้จำเลยอีก ๓ ครั้ง แต่ก็ไม่ได้แจ้งให้จำเลยทราบว่า การที่จำเลยก่อสร้างอาคารไม่แล้วเสร็จ โจทก์จะต้องจ่ายค่าเช่าบ้านให้แก่ข้าราชการในสังกัดโจทก์เป็นเงินเดือนละเท่าใด ค่าเช่าบ้านดังกล่าวจึงไม่ใช่ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้ แต่เป็นค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ ซึ่งโจทก์จะเรียกจากจำเลยได้เมื่อจำเลยได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนี้ล่วงหน้าก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๒ วรรคสอง แต่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าจำเลยได้คาดเห็นหรือควรได้คาดเห็นพฤติการณ์พิเศษดังกล่าว จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหายในส่วนนี้แก่โจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๖๕๘ - ๒๑๑๓๗/๒๕๕๕ ความเสียหายเป็นดอกเบี้ยยสกรณที่จำเลยจ่ายเงินให้โจทก์ที่ ๑๑๙๑ ลำซาเป็นความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๒ วรรคสอง โจทก์ที่ ๑๑๙๑ ต้องแสดงให้เห็นปรากฏว่า

จำเลยได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นล่วงหน้าก่อนแล้วถึงพฤติการณ์ที่โจทก์ที่ ๑๑๙๑ จะได้รับความเสียหายเมื่อโจทก์ที่ ๑๑๙๑ ไม่ได้แสดงให้เห็นปรากฏว่าจำเลยได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นล่วงหน้าถึงความเสียหายให้เพียงพอ การที่ศาลแรงงานกลางไม่กำหนดค่าเสียหายส่วนนี้ให้จึงชอบแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๗๙/๒๕๖๕ โจทก์ทำสัญญาตั้งจำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทนจดหน่วยพร้อมแจ้งค่าไฟฟ้าให้แก่โจทก์ แต่พนักงานของจำเลยที่ ๑ ไม่ไปจดหน่วยมิเตอร์ไฟฟ้า โจทก์ตรวจสอบพบว่ามีมิเตอร์ไฟฟ้าของผู้ใช้ไฟฟ้าถูกดัดแปลงทำให้มิเตอร์ไฟฟ้าหมุนช้าลงและแสดงหน่วยการใช้ไฟฟ้าคลาดเคลื่อน ซึ่งเกิดการกระทำละเมิดของผู้ใช้ไฟฟ้า ค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องให้จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบใช้ค่าไฟฟ้าปรับปรุงอันเกิดจากการที่มีมิเตอร์ไฟฟ้าของผู้ใช้ไฟฟ้าหมุนช้าลงและแสดงหน่วยการใช้ไฟฟ้าคลาดเคลื่อน จึงมิใช่ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ ตามสัญญาตั้งตัวแทนจดหน่วยพร้อมแจ้งค่าไฟฟ้า ทั้งไม่อาจถือได้ว่าเป็นความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้วตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๒ ย่อมไม่มีค่าเสียหายซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ชำระหนี้ชำระหนี้เป็นอันเดียวกับจำเลยที่ ๑ ถือเป็นการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ ศาลย่อมมีอำนาจพิพากษาให้มีผลไปถึงจำเลยที่ ๒ ซึ่งมีได้ขออนุญาตฎีกาได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๕ (๑) ประกอบมาตรา ๒๕๒

เจาะลึกกาเด่

กำหนดเวลาบังคับคดีแพ่ง
ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๔

รังสัช
บรรณกิจวิจารณ์^(๑)

มนต์ชัย
ชนิทรสิลา^(๒)

กรภช
พุทธพิทักษกุล^(๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๕๑/๒๕๖๖

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยจำเลยที่ ๒ ขาดนัด ยื่นคำให้การเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ จำเลย ที่ ๒ มิได้อุทธรณ์ วันสุดท้ายที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้านี้ตาม คำพิพากษาจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนในการขอให้บังคับ คดีแก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาคือ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แต่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ มี คำพิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งเป็นวันมีคำพิพากษาของศาล ชั้นที่สุด จึงต้องห้ามมิให้โจทก์ขอให้บังคับคดีแก่จำเลย ที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง แล้ว

แม้จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น เกี่ยวกับการชำระหนี้อื่นไม่อาจแบ่งแยกได้และได้รับ อนุญาตให้ทุเลาการบังคับไว้ในระหว่างอุทธรณ์ ซึ่งศาล อุทธรณ์ภาค ๑ อาจพิพากษากลับและให้มีผลถึงจำเลย ที่ ๒ ที่มีได้อุทธรณ์ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีความแพ่ง มาตรา ๒๕๕ (๑) เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มิได้พิพากษา กลับและศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษา สิทธิ ในการบังคับคดีเฉพาะตัวจำเลยที่ ๒ ย่อมเกิดขึ้น นับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หากใช้นับแต่วัน อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ระหว่างจำเลย ที่ ๑ กับโจทก์ไม่ โจทก์ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ยึดที่ดินของจำเลยที่ ๒ เมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่คำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์จึงสิ้นสิทธิ บังคับคดีแก่จำเลยที่ ๒

(เอกวิทย์ วัชชวัลล - ชาญนรงค์ ปราณีจิตต์ - จาตุรงค์ สรบุญต)

ข้อสังเกต ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือบุคคลที่ศาล มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (ลูกหนี้ตาม คำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีหรือบุคคลที่ศาล มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้ (เจ้านี้ตาม คำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยวิธียึด ทรัพย์สิน आयัดสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่น ตามบทบัญญัติแห่งภาคนี้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ มี คำพิพากษาหรือคำสั่ง...” บทบัญญัติดังกล่าว หากได้บัญญัติให้ต้องเริ่มนับระยะเวลาสิบปีนับแต่วัน มี คำพิพากษาถึงที่สุดไม่ ระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปีต้อง เริ่มแต่วันมีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น^(๑)

คำว่า “คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นที่สุด ในคดีนั้น” มีความแตกต่างจากคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถึงที่สุด กล่าวคือ **กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด** ได้แก่ กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่อุทธรณ์หรือ ขอพิจารณาคดีใหม่ไม่ได้ นับ ให้ถือเป็นที่สุดนับแต่วันอ่าน (มาตรา ๑๔๗ วรรคหนึ่ง) คำพิพากษาที่อาจอุทธรณ์ ฎีกาหรือขอพิจารณาคดีใหม่ได้นั้น ถ้ามิได้มีการอุทธรณ์ ฎีกาหรือร้องขอให้พิจารณาใหม่ภายในเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นที่สุดตั้งแต่ระยะเวลาเช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง (มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง) ส่วน**คำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น** หมายถึง คำพิพากษาหรือ คำสั่งของศาลสุดท้ายในแต่ละคดีซึ่งแล้วแต่คดีนั้น จะไปสิ้นสุดที่ศาลใด โดยถือเอาวันที่อ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งเป็นวันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ชั้นที่สุดในคดีนั้น ดังนี้ หากไม่มีการอุทธรณ์ คำพิพากษา

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์.
(๒) ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.
(๓) ปัดถ ศาลอุทธรณ์.

ศาลสุดท้ายคดีนั้นก็คือ คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้น ไม่ใช่วันครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์

สำหรับในชั้นฎีกา เนื่องจากตามมาตรา ๒๔๔/๑ บัญญัติให้คำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด โดยให้อยู่ภายในสิบปี ๒๔๗ ซึ่งบัญญัติว่า การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้กระทำได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา แสดงว่าคดีที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว อาจมีกรณีที่ยื่นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาได้ โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ดังนี้ คดีที่ได้รับอนุญาตฎีกาจากศาลฎีกาย่อมถึงที่สุดในวันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกา และเป็นวันที่มีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดซึ่งเป็นวันเดียวกัน

ตามคำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้น เห็นได้ว่าแม้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาคัดค้าน คำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็มีสิทธิขอให้บังคับคดี เว้นแต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะยื่นคำขอให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้ทุเลาบังคับคดีและได้รับอนุญาตจากศาล ในกรณีนี้ระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปีต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น ทั้งการบังคับคดีเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีแต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษารายใดและเป็นเรื่องเฉพาะตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ละราย

คดีนี้จำเลยที่ ๒ มิได้ยื่นอุทธรณ์ ระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปีจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้น มีคำพิพากษา ส่วนกรณีของจำเลยที่ ๑ ที่ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้น ระยะเวลาบังคับคดี ภายในสิบปีจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นที่สุด คือ วันอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ นั้นเอง

(๔) ตัวอย่าง เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๑๓/๒๕๕๙ (ประชุมใหญ่) ตาม ป.วิ.พ. ภาค ๔ ลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาตรา ๒๗๑ (ปัจจุบัน มาตรา ๒๗๔) บัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะฟ้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งหมายถึงวันที่มีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น เมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ ดังนี้ การฟ้องขอให้บังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินจ้างของจึงต้องกระทำภายในสิบปี แต่โจทก์เพียงยื่นคำขอลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สินจ้างของจำเลยล่วงหน้าล่วงพ้นระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ แล้ว โจทก์จึงยื่นสิทธิบังคับคดีอาเภอทรัพย์สินจ้างของจำเลย อย่างไรก็ตาม ทรัพย์สินสินจ้างของยังคงอยู่ และโจทก์สามารถไต่สวนต่อลูกหนี้จำนองหรือต่อบุคคลภายนอกที่รับโอนทรัพย์สินจำนองต่อไปได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๙๕๕/๒๕๕๙ การบังคับคดีภายในสิบปีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๔ ต้องเริ่มนับแต่วันมีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยในคดีแพ่งของศาลแพ่ง และศาลแพ่งได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ซึ่งเป็นศาลชั้นที่สุดในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๗ ผู้ร้องยื่นคำร้องขออภัยทรัพย์ในคดีนี้วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๗ ยังไม่เกินสิบปี คำร้องขออภัยทรัพย์ของผู้ร้องจึงไม่เกินระยะเวลาบังคับคดีตามกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๗๓/๒๕๖๐ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๔ มิได้บัญญัติให้การฟ้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งต้องร้องขอภายในสิบปีนั้นจะต้องนับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด และใช้ถ้อยคำเพียงว่า “นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง” ซึ่งมีความหมายว่าวันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขอให้บังคับคดี กล่าวคือ วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น เมื่อปรากฏว่าคดีนี้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ วันมีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนี้ก็คือวันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่โจทก์ขอให้บังคับคดีนั้นเอง มิใช่ตั้งนับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุด ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถึงที่สุด ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โจทก์ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ เพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ จึงล่วงพ้นสิบปี นับแต่วันมีคำพิพากษามาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๔ แล้ว โจทก์ย่อมหมดสิทธิบังคับคดีเพิ่มเติมแก่จำเลยที่ ๑

ภาษาอังกฤษสำหรับ ศึกษากฎหมาย

Legality of AI Technology in Court Proceedings

สิริสิทธิ์
อนันตสมบุรณ์^(๑)

วีณา
อนันตสมบุรณ์^(๒)

ความชอบด้วยกฎหมายในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในการพิจารณาคดีในศาล

Currently, global society is undergoing a period of significant technological upheaval. Modern technologies have emerged and evolved rapidly, with innovations like blockchain, AI, and big data driving profound changes across various industries such as communications, transportation, and finance.

ปัจจุบันสังคมโลกกำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่สำคัญ เทคโนโลยีสมัยใหม่เกิดขึ้นและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ด้วยนวัตกรรมอย่างเช่น บล็อกเชน ปัญญาประดิษฐ์ และข้อมูลขนาดใหญ่ที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การขนส่ง และการเงิน

Regarding the roles and responsibilities of the judiciary in dispute resolution and ensuring justice, a modern technology can indeed be integrated into court proceedings to potentially enhance efficiency, accuracy, and transparency. Presently, judicial bodies in numerous countries are actively exploring the utilization of AI technology to expedite case handling and assist in legal analysis and research, thereby improving the overall adjudication process.

ในส่วนของบทบาทและความรับผิดชอบของฝ่ายตุลาการในการระงับข้อพิพาทและการรับรองความยุติธรรมนั้น เทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านี้สามารถ

บูรณาการเข้ากับกระบวนการพิจารณาของศาลได้ เพื่อเพิ่มศักยภาพ ความถูกต้อง และความโปร่งใสในการทำงาน ปัจจุบันศาลยุติธรรมในหลายประเทศกำลังพิจารณการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างแข็งขัน เพื่อเร่งการบริหารจัดการคดีและช่วยเหลือในการวิเคราะห์ และการวิจัยทางกฎหมาย ซึ่งจะช่วยปรับปรุงกระบวนการพิจารณาตัดสินคดีโดยรวม

When analyzing the automation of AI technology for potential use in court proceedings, it can be deployed in two distinct ways:

1. Assistance in Writing Court Judgments: This involves tasks such as calculating damages, analyzing extensive evidence or legal issues, and searching for Supreme Court judgment guidelines. These tools aid judges in crafting more accurate judgments that align with Supreme Court precedents.

2. Tool for Judges during the Adjudication Process: AI technology can serve as a tool for judges, facilitating tasks such as recording court testimony, collecting statistical data on various types of court cases or proceedings, and electronically filing lawsuits, requests, or other documents with the court.

เมื่อวิเคราะห์ระบบการทำงานโดยอัตโนมัติของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินคดี

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดสมุทรปราการ, บ.บ.(เกียรติยศอันดับสอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เมติบัณฑิตไทย, Mini LL.M., Chicago-Kent College of Law, LL.M. in International Economic and Business Law, Kyushu University

(๒) พนักวิชาศาลชั้นต้นประจำองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์, บ.บ.(ธรรมศาสตร์ เกียรติยศอันดับสอง), บ.บ.ก., LL.M. in Business Law, Thammasat University (English Program), Mini LL.M., Chicago-Kent College of Law, LL.M. (ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น:MEXT) in International Economic and Business Law, Kyushu University

ในศาล สามารถนำไปใช้ได้ ๒ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ

๑. การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการช่วยเขียนคำพิพากษาของศาล ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจ เช่น การคำนวณค่าเสียหาย การวิเคราะห์หลักฐานที่ครอบคลุมหรือการวิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมาย และการค้นหาแนวทางการตัดสินของศาลฎีกา ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้ช่วยผู้พิพากษาในการจัดทำคำพิพากษาที่แม่นยำยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา

๒. การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสำหรับผู้พิพากษาในการพิจารณาคดี: เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้พิพากษาอำนวยความสะดวกในงานต่าง ๆ เช่น การบันทึกคำเบิกความของพยาน การรวบรวมข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับคดีประเภทต่าง ๆ ในศาลหรือการพิจารณาคดีในศาล และการยื่นฟ้องร้อง คำขอ หรือเอกสารอื่น ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาล

However, many academics have raised concerns about the potential for artificial intelligence to generate fake data, which, if used by judges in making judgments, could result in unfair outcomes. People are particularly concerned because AI technology could unfairly assign blame to either the plaintiff or the defendant. This concern is highlighted by instances in some countries, particularly in the United States, where

legal conclusions have been revoked due to the use of the ChatGPT application by lawyers to write conclusions referencing non-existent cases in the case of Roberto MATA vs AVIANCA, INC (2023). As a result, the use of AI technology in legal contexts must be approached cautiously and must adhere to strict criteria that ensure safety and transparency, allowing for verification by the public.

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการจำนวนมากได้ยกข้อกังวลเกี่ยวกับศักยภาพของปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างข้อมูลปลอมเช่นกัน ซึ่งหากผู้พิพากษาใช้ในการตัดสิน อาจส่งผลให้เกิดผลคดีที่ไม่มีความยุติธรรม ประชาชนจึงมีความกังวลเป็นพิเศษเนื่องจากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถจัดทำข้อมูลเท็จกล่าวหาฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลยให้ผิดพลาดได้อย่างไม่ยุติธรรม ข้อกังวลนี้เกิดขึ้นในบางประเทศโดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งคำแถลงการณ์ปิดคดีถูกเพิกถอนเนื่องจากทนายความใช้แอปพลิเคชัน ChatGPT ในการจัดทำ โดยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์นี้เขียนข้อสรุปอ้างอิงถึงคดีที่ไม่มีอยู่จริงมาในคดีระหว่าง Roberto MATA กับ AVIANCA, INC (2023) ด้วยเหตุนี้ การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในบริบทวิชาชีพทางกฎหมายจึงต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดเพื่อให้มั่นใจในความปลอดภัยและความโปร่งใสในการพิจารณาคดีโดยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

วิเคราะห์ข้อสอบ กฎหมาย

วิธีการตอบและตัวอย่าง
ข้อสอบอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่) พ.ศ. ๒๕๖๕

สรินทร์ ชัยภักดิ์ (๑)

วิชากฎหมายพยานหลักฐาน

คำถามข้อ ๑

พนักงานอัยการยื่นฟ้องนายหนึ่งและนายสอง เป็นจำเลยต่อศาลโดยกล่าวหาว่านายหนึ่งและนายสอง ได้ร่วมกับนายสามซึ่งหลบหนีกระทำความผิดฐานร่วมกัน ลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำผิด หรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นการจับกุม อันเป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ ซึ่งมี ระยะเวลาโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และมาตรา ๓๓๖ ทวิ ซึ่งบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักขึ้น กึ่งหนึ่ง ประกอบมาตรา ๘๓ นายหนึ่งและนายสองให้การ ปฏิเสธ วันนัดพิจารณาคู่ความมาศาล พนักงานอัยการ นำสืบพยานบุคคลจำนวน ๓ ปาก ประกอบพยานเอกสาร ในสำนวนการสอบสวนและพยานวัตถุซึ่งเป็นแผ่นบันทึก ภาพเคลื่อนไหวจากกล้องวงจรปิดในที่เกิดเหตุ แล้วแถลง หมุดพยาน **นายหนึ่งขอลงคำให้การเดิมและให้การใหม่ เป็นรับสารภาพ ศาลมีคำสั่งให้แยกฟ้องนายสองเป็น คดีใหม่และมีคำพิพากษาในส่วนของนายหนึ่ง** พนักงาน อัยการฟ้องนายสองเป็นคดีใหม่และสืบพยานบุคคล ๒ ปาก ที่เคยสืบไว้แล้วในคดีเดิม ประกอบพยานเอกสารและพยาน วัตถุเช่นเดียวกับสำนวนเดิม ส่วน**พยานบุคคลที่เหลือ ๑ ปาก ที่เคยสืบไว้แล้วในคดีเดิมไม่สามารถติดตามมา เบิกความได้** ศาลจึงมีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณา ว่าคดีไม่จำเป็นที่จะต้องสืบพยานที่ได้สืบไว้แล้วอีก และให้นำ สำนวนคดีของนายหนึ่งที่ได้สืบพยานไว้แล้วมารวมกับ สำนวนคดีนี้เพื่อพิจารณา นายสองไม่ได้แย้ง ศาลพิพากษา ว่านายสองมีความผิดตามฟ้อง ต่อมาเจ้าพนักงานจับตัว นายสามซึ่งหลบหนีได้ พนักงานอัยการยื่นฟ้องนายสาม

เป็นจำเลยต่อศาล ฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะ เพื่อสะดวกแก่การกระทำผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือ เพื่อให้พ้นการจับกุม นายสามให้การรับสารภาพตามฟ้อง โจทก์ ศาลมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจ นายสามก่อนพิพากษา พนักงานคุมประพฤติรายงาน การสืบเสาะและพินิจต่อศาลว่าคดีนี้ไม่ปรากฏว่ามีการ ใช้ยานพาหนะในการกระทำความผิดให้วินิจฉัยว่า

(ก) ในคดีที่แยกฟ้องนายสองเป็นจำเลย ศาลจะ รับฟังคำเบิกความของพยานบุคคลในคดีเดิมซึ่งมิได้เบิก ความต่อหน้านายสองในคดีนี้ เพื่อลงโทษนายสองได้ หรือไม่ เพียงใด

(ข) ในคดีที่นายสามเป็นจำเลย ศาลจะพิพากษา ลงโทษนายสามโดยไม่สืบพยานหลักฐานและนำข้อเท็จจริง จากรายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ มาพิพากษายกฟ้องนายสามบางส่วนเฉพาะในความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๖ ทวิ ได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) เดิมพนักงานอัยการฟ้องนายหนึ่งและ นายสองเป็นจำเลยในความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์โดย ใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำผิดหรือการพา ทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นการจับกุม แต่เมื่อสืบพยานโจทก์ ไปแล้ว นายหนึ่งขอลงคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็น รับสารภาพ ศาลสั่งให้แยกฟ้องนายสองซึ่งให้การปฏิเสธ เป็นคดีใหม่ พนักงานอัยการจึงได้ฟ้องนายสองเป็นจำเลย คดีนี้ เมื่อศาลมีคำสั่งให้นำสำนวนคดีของนายหนึ่งที่ได้

(๑) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาฯ เนติบัณฑิตยสภา

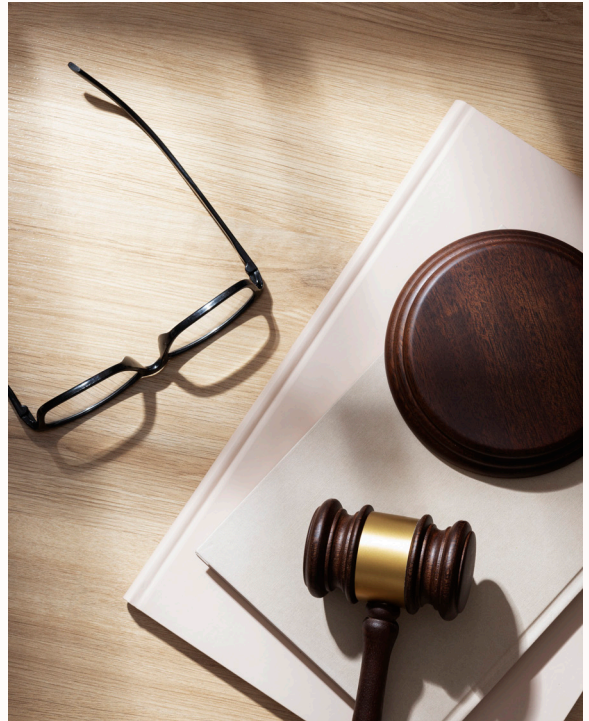

สืบพยานไว้แล้วมารวมกับสำนวนคดีนี้เพื่อพิจารณาและ
นายสองไม่ได้แย้ง กรณีย่อมถือได้ว่าการสืบพยานบุคคล
ในคดีเดิมเป็นการพิจารณาและสืบพยานโดยเปิดเผย
ต่อหน้านายสองจำเลยในคดีนี้โดยชอบด้วยประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ และกรณี
มีเหตุอันสมควรที่ศาลจะรับฟังคำเบิกความของพยาน
บุคคลที่เบิกความไว้ในคดีเดิมประกอบพยานหลักฐานอื่น
ในคดีอันได้แก่ พยานบุคคล พยานเอกสารในสำนวน
การสอบสวน และพยานวัตถุซึ่งเป็นแผ่นบันทึกภาพ
เคลื่อนไหวจากกล้องวงจรปิดในที่เกิดเหตุ เพื่อลงโทษ
นายสองได้ตามมาตรา ๒๒๖/๕ (๔ คະแนน)

(ข) ความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้
ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพา
ทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นการจับกุมมิใช่ความผิดซึ่ง
กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปี
ขึ้นไป เมื่อนายสามจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาล
ย่อมพิพากษาลงโทษนายสามโดยไม่สืบพยานหลักฐาน
ต่อไปได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๗๖ (๓ คະแนน) อย่างไรก็ตาม การที่ศาลมี
คำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อน
พิพากษาเป็นเพียงกรณีที่ศาลต้องการทราบข้อเท็จจริง
เพื่อนำมาประกอบดุลพินิจว่าสมควรกำหนดโทษแก่จำเลย
สถานใด เพียงใด และเพื่อกำหนดวิธีการหรือเงื่อนไข
อันสมควร และเหมาะสมที่จะปฏิบัติต่อจำเลยต่อไปเท่านั้น
การสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤตินี้ใช่การแสวงหา
พยานหลักฐานว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่
เมื่อรายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤตินี้
มิใช่พยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบเข้ามาในสำนวนจึง
ไม่อาจรับฟังในฐานะเป็นพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัย
การกระทำที่นายสามถูกฟ้อง ศาลจึงไม่อาจนำข้อเท็จจริง
จากรายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤตินี้
ว่าคดีนี้ไม่ปรากฏว่าได้มีการใช้ยานพาหนะในการ
กระทำความผิดมาพิพากษายกฟ้องโจทก์บางส่วน
ในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๖ ทวิ ได้
(๓ คະแนน)

หมายเหตุ

๑. คำถามข้อ (ก) นั้น ทางปฏิบัติของกระบวนการ
พิจารณาคดีอาญาในชั้นศาล เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลย
มามากกว่าหนึ่งคน แล้วต่อมาจำเลยบางคนรับสารภาพ

จำเลยบางคนให้การปฏิเสธ ศาลก็จะสืบพยานประกอบ
คำรับสารภาพหรือมีคำพิพากษาเฉพาะจำเลยที่ให้การ
รับสารภาพ และมีคำสั่งให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ให้การ
ปฏิเสธเข้ามาเป็นคดีใหม่ เฉกเช่นเดียวกับคำถามในข้อนี้
ซึ่งโดยปกติแล้วเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีใหม่ หากจำเลย
ให้การปฏิเสธก็ต้องมีการสืบพยานบุคคลใหม่อีกครั้งหนึ่ง
แต่ในกรณีนี้พยานบุคคล ๑ ปากที่เคยเบิกความโดยเปิดเผย
ต่อหน้าจำเลยในคดีเดิมตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง^(๒)
ไม่สามารถติดตามมาเบิกความที่ศาลได้ ซึ่งเป็นเหตุ
อันสมควรทำให้ศาลมีอำนาจรับฟังคำเบิกความของพยาน
บุคคลดังกล่าวที่เบิกความไว้ในคดีเดิมประกอบพยาน
หลักฐานอื่นได้ ตามมาตรา ๒๒๖/๕^(๓)

๒. คำถามข้อ (ข) แยกได้เป็นสองประเด็นย่อย
ด้วยกัน ซึ่งผู้เข้าสอบต้องตอบคำถามให้ครบทั้งสอง
ประเด็นย่อยดังกล่าวด้วย มิฉะนั้นจะทำได้คะแนนไม่ได้
โดยประเด็นย่อยแรก คือ ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลย
ซึ่งให้การรับสารภาพโดยไม่สืบพยานได้หรือไม่ ส่วนประเด็น
ย่อยที่สอง คือ ศาลจะนำข้อเท็จจริงจากรายงานการ
สืบเสาะและพินิจมาพิพากษายกฟ้องจำเลยบางฐาน
ความผิดได้หรือไม่

๒.๑ ประเด็นย่อยแรก นายสามจำเลยให้การ

^(๒) มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

^(๓) มาตรา ๒๒๖/๕ บัญญัติว่า “ในชั้นพิจารณาหากมีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร ศาลอาจรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นได้ส่วนมูลฟ้องหรือบันทึกคำเบิกความ
ของพยานที่เบิกความไว้ในคดีอื่นประกอบพยานหลักฐานอื่นในคดีได้”

รับสารภาพ ฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ซึ่งมีใช้ความผิดซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป ดังนั้นศาลย่อมพิพากษาลงโทษจำเลยได้โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานต่อไป ตามมาตรา ๑๗๖

๒.๒ ประเด็นย่อยที่สอง รายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติมิใช่พยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบเข้ามาในสำนวนในชั้นพิจารณา จึงไม่อาจรับฟังในฐานะเป็นพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยการกระทำความผิดจำเลยถูกฟ้องได้ ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจนำข้อเท็จจริงจากรายงานการสืบเสาะและพินิจดังกล่าวมาพิพากษายกฟ้องโจทก์บางฐาน ความผิดได้ ศาลมีอำนาจเพียงรับฟังข้อเท็จจริงตามรายงานสืบเสาะและพินิจมาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษหรือวิธีการหรือเงื่อนไขแก่จำเลยเท่านั้น

เคล็ด (ไม่) ลับ

แม้ข้อสอบข้อนี้แบ่งออกเป็นสองข้อย่อย ได้แก่ ข้อ (ก) และ (ข) ก็ตาม แต่จะเห็นว่าประเด็นในข้อ (ข) มีมากกว่าประเด็นข้อ (ก) ดังนั้น นักศึกษาระแนของคำถามข้อนี้จึงอยู่ที่ข้อ (ข) มากกว่า

บทความเรื่อง

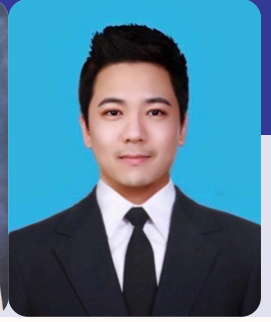
“คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา : คำพิพากษากฎีกาและข้อสังเกตที่น่าสนใจ”

ทีปกร
โกมลพันธ์ (๑)

จูปีย์
มหบุญพาชัย (๒)

ชัยวีร์
อึ้งศิंह (๓)

ปัจจุบัน การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น ไม่ว่าจะเป็นความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือแม้แต่ความผิดตามกฎหมายจราจร นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เนื้อตัวร่างกายแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินด้วย จึงกล่าวได้ว่าการกระทำความผิดในทางอาญาครั้งหนึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางอาญาและทางแพ่งในคราวเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงได้บัญญัติหลักเกณฑ์เรื่องการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาไว้โดยเจตนารมณ์ของคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้น ก็เพื่อคุ้มครองผู้ที่เสียหายในทางแพ่ง ให้สามารถบังคับตามสิทธิเรียกร้องของตนจากเหตุการณ์ที่ผู้กระทำความผิดถูกพนักงานอัยการฟ้องเป็นคดีอาญาต่อศาลได้ ดังนั้น แม้พนักงานอัยการจะฟ้องคดีเฉพาะข้อหาพยายามฆ่า ไม่ได้ฟ้องฐานทำให้เสียทรัพย์ แต่เนื่องจากการกระทำของผู้กระทำความผิดดังกล่าว ทำให้รถยนต์ของผู้เสียหายเกิดความเสียหาย ผู้เสียหายก็ชอบที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนได้ตามมาตรา ๔๔/๑

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๙๔๓/๒๕๖๖ (ประชุมใหญ่)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์จะช่วยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายในทางแพ่งได้รับความสะดวกรวดเร็วในการ

ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งเป็นอีกคดีหนึ่ง ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาจะได้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน โดยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญา ทั้งนี้ แม้พนักงานอัยการโจทก์จะไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์มาด้วย แต่โจทก์ร่วมก็ได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าซ่อมรถยนต์ คำร้องของโจทก์ร่วมดังกล่าวแสดงโดยแจ้งชัดถึงความเสียหายของรถยนต์โจทก์ร่วมที่ได้รับอันเนื่องมาจากการกระทำในเหตุการณ์ หรือกรรมเดียวกับความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น โดยไตร่ตรองไว้ก่อนและไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ก็บัญญัติเพียงว่า ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ โดยไม่ได้บัญญัติถึงขนาดเป็นเงื่อนไขว่า ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาได้เฉพาะค่าสินไหมทดแทนในความผิดที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษเท่านั้น ทั้งนี้ เมื่อข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาว่า รถยนต์ของโจทก์ร่วมได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำ

(๑) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, ประธานอนุกรรมการสอบสวน สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า, อนุกรรมการวิจัยวิจัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, คณะทำงานศึกษาแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับพนันและการพนันทางออนไลน์ กระทรวงพาณิชย์, คณะกรรมการพาณิชย์ การหนังสือรวมคำบรรยาย สำนักงานกรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ผู้เขียนหนังสือ “คู่มือกฎหมายสัญญาฉบับกรมครุฑ – มรดก”, น.บ., น.บ.ก., LL.M. in International Commercial Law (University of Leicester), LL.M. in Tax Law (Queen Mary University of London), หลักสูตรประกาศนียบัตร ผู้เข้าศึกษาใหม่ในระบบประชาธิปไตย รุ่นที่ ๙ (ป.บ.ป.๙) สถาบันพระปกเกล้า, หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ ๑๒ (พต.๑๒) สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง, อดีตผู้พิพากษาศาลจังหวัดภูเก็ต

(๒) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, น.บ., น.บ.ก., LL.M. in Tax Law (King’s College London), LL.M. in Banking and Financial Regulation (London School of Economics and Political Science), หลักสูตรประกาศนียบัตร ผู้เข้าศึกษาใหม่ในระบบประชาธิปไตย รุ่นที่ ๙ (ป.บ.ป.๙) สถาบันพระปกเกล้า

(๓) บัณฑิตระดับสูง ช่วยปฏิบัติงานประจำสำนักงานเลขาธิการกรมการ กสทช. ด้านกฎหมาย (พลตำรวจเอก ดร.ณัฐพร เพราะสุนทร), อนุกรรมการกำหนดแผน กระบวนการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, อนุกรรมการกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ บริษัท ขนส่ง จำกัด กระทรวงคมนาคม, น.บ., น.บ.ก., หลักสูตรประกาศนียบัตร ผู้เข้าศึกษาใหม่ในระบบประชาธิปไตย รุ่นที่ ๑๐ (ป.บ.ป.๑๐) สถาบันพระปกเกล้า, หลักสูตร นักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (บงส.๑๐) กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, หลักสูตรนักบริหารการงบประมาณระดับสูง รุ่น ๑๑ (บงส.๑๑) สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ในเหตุการณ์หรือกรณีเดียวกับความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน แม้พนักงานอัยการโจทก์จะไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ โจทก์ร่วมก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอเรียกค่าช่อมรณนต์เข้ามาในคดีอาญานี้ได้

• นอกจากนี้ ถ้าโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งข้อหาความผิดต่อแผ่นดินและข้อหาความผิดต่อส่วนตัว แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยเฉพาะข้อหาความผิดต่อส่วนตัว ทำให้ผู้เสียหายเกิดสิทธิที่จะถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความ อันจะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามมาตรา ๓๙ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์ไปแล้ว แต่จะขอถอนคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๔๔/๑ ไม่ได้ เพราะคำร้องดังกล่าวถือเป็นคำฟ้องอย่างหนึ่งในคดีแพ่ง จึงต้องขออนุญาตศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท.๘๖/๒๕๖๖ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๙๒, ๓๕๘, ๓๖๒, ๓๖๕ และเพิ่มโทษจำเลยตามกฎหมาย ระหว่างพิจารณาผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘, ๓๖๕ (๒) ประกอบมาตรา ๓๖๒, ๘๓ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษจำคุกและเพิ่มโทษ รวมจำคุก ๔ ปี และให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๑๒๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้เสียหาย จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ประกอบมาตรา ๘๓ เพิ่มโทษและลดโทษแล้วคงจำคุก ๘ เดือน ข้อหาอื่นให้ยก กับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้เสียหาย จำเลยฎีกา ระหว่างนัดฟังคำพิพากษาศาลฎีกา ผู้เสียหายยื่นคำร้องว่า ผู้เสียหายกับจำเลยเจรจาปรับความเข้าใจกันแล้ว จำเลยสำนึกผิดและเสียความเสียหายเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท จนผู้เสียหายพอใจและไม่ติดใจดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่จำเลยอีกต่อไป จึงขออนุญาตถอนคำร้องทุกข์ในข้อหาทำให้เสียทรัพย์ และขออนุญาตถอนคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนออกจากสารบบความ ศาลฎีกา เห็นว่า แม้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘, ๓๖๒, ๓๖๕ ซึ่งความผิดฐานร่วมกันบุกรุกโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๖๕ (๒) ประกอบมาตรา ๓๖๒ มิใช่ความผิดต่อส่วนตัวก็ตาม แต่ความผิดฐานดังกล่าวยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ซึ่งพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์และยกฟ้องโจทก์ในข้อหาร่วมกันบุกรุกดังกล่าว เมื่อจำเลยฎีกาฝ่ายเดียว ส่วนโจทก์ไม่ฎีกา คดีนี้จึงเป็นความผิดต่อส่วนตัวและยังไม่ถึงที่สุด ผู้เสียหายจึงมีสิทธิถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) มีผลให้คำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองในคดีส่วนอาญาเป็นอันระงับสิ้นไป ส่วนคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งถือว่าเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ผู้เสียหายจึงอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ในคดีส่วนแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคสอง หากผู้เสียหายประสงค์จะถอนคำร้องดังกล่าวจึงต้องยื่นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา ผู้เสียหายจะขออนุญาตอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาหาได้ไม่ แม้ผู้เสียหายแถลงว่าไม่ติดใจดำเนินคดีในส่วนแพ่งก็เป็นเรื่องในชั้นบังคับคดีที่ผู้เสียหายจะไม่ใช้สิทธิบังคับคดีแก่จำเลยต่อไป จึงให้ยกคำร้องในส่วนที่ขอให้ถอนคำร้องขอให้

บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และให้จำหน่ยคดีส่วน
อาญาเสียจากสารบบความ

- กรณีพนักงานอัยการฟ้องคดีอาญาและมี
คำขอในส่วนแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๔๓ ไปแล้ว หากต่อมาศาลพิพากษา
ยกฟ้องในคดีส่วนอาญา ศาลก็ยังคงมีอำนาจพิจารณา
พิพากษาให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินให้แก่ผู้เสียหายตามที่
พนักงานอัยการโจทก์ขอได้ คดีในส่วนแพ่งไม่ตกไป
พร้อมกับคดีส่วนอาญา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๘๑/๒๕๓๙ โจทก์เป็น
พนักงานอัยการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานยักยอกตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ และให้จำเลยคืน
หรือชดใช้เงินที่จำเลยยักยอกแก่โจทก์ร่วมด้วยตามความ
ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓
ดังนี้ แม้คดีส่วนอาญาศาลเห็นว่าจำเลยไม่ได้กระทำความ
ผิดฐานยักยอก เพราะศาลฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยรับเงิน
ของโจทก์ร่วมไว้แต่เป็นเรื่องผิดสัญญาทางแพ่ง ศาลก็
ยอมมีอำนาจพิพากษาให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินจำนวน
ดังกล่าวให้แก่โจทก์ร่วมตามที่พนักงานอัยการโจทก์ขอได้
โดยไม่ต้องให้โจทก์ร่วมไปฟ้องเรียกเงินดังกล่าวจากจำเลย
เป็นคดีแพ่งอีก

- หากมีการฟ้องคดีอาญาและมีคำขอส่วนแพ่ง
ด้วย แต่เฉพาะในส่วนแพ่งผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ร่วม

**และจำเลยได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ
และศาลชั้นต้นพิพากษาตามยอมไปแล้ว คดีส่วนแพ่ง
จึงเป็นไปตามคำพิพากษาตามยอม ศาลไม่จำเป็นต้องมี
คำพิพากษาให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาตามคำขอของ
พนักงานอัยการโจทก์และโจทก์ร่วมในคำพิพากษาคดี
ส่วนอาญาอีก**

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๐๓๑/๒๕๕๕ คดีอาญาที่
โจทก์มีคำขอในส่วนแพ่งให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่
โจทก์ร่วม เมื่อคดีส่วนแพ่ง โจทก์ร่วมและจำเลยตกลงทำ
สัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นพิพากษา
ตามยอมแล้ว คดีส่วนแพ่งจึงเป็นไปตามคำพิพากษา
ตามยอมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๔๓ ไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาให้จำเลยคืนหรือใช้
ราคาตามคำขอของโจทก์และโจทก์ร่วมในคำพิพากษาคดี
ส่วนอาญาอีก ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยคืนหรือใช้
ราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนแก่โจทก์ร่วมและศาลอุทธรณ์ภาค๗
มิได้แก้ไขเป็นการไม่ถูกต้อง ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหา
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาเห็น
สมควรแก้ไขให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

- คดีชั้นต้นโดยประมาทเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า
ทั้งสองฝ่ายต่างประมาทด้วยกัน ซึ่งในคดีอาญาศาล
จะพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ และคนขับรถของ

โจทก์ที่ ๒ เท่ากันก็ได้ เป็นเรื่องการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษในทางอาญาเท่านั้น แต่จะถือเป็นหลักในการวินิจฉัยความรับผิดในทางแพ่งว่าทั้งสองฝ่ายประมาทเท่ากันไม่ได้ ดังนั้น การพิจารณาความรับผิดในทางแพ่งจึงต้องพิจารณาว่าฝ่ายใดก่อให้เกิดความเสียหายยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไรโดยอาศัยพฤติการณ์เป็นประมาณตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๒ ประกอบมาตรา ๒๒๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๕๒/๒๕๒๔ ในคดีส่วนแพ่ง ปัญหาที่ว่าคนขับรถของคู่กรณีฝ่ายใดประมาทกว่ากันนั้น เมื่อคู่ความตกลงกันให้ถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา หากศาลสูงพิจารณาคดีถึงที่สุดว่า จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นคนขับรถของจำเลยที่ ๒ เป็นฝ่ายผิด จำเลยที่ ๒ ยินยอมใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีถึงที่สุดว่าทั้งสองฝ่ายมีความผิดและลงโทษจำคุก แม้คดีส่วนอาญาศาลพิพากษาว่าคนขับรถทั้งสองฝ่ายมีความผิด ก็ยังแสดงว่าจำเลยที่ ๑

เป็นฝ่ายผิดด้วยอยู่นั่นเอง ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามที่คู่ความตกลงกัน แต่เมื่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๔ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๗ บัญญัติไว้ว่า “คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำผิดหรือไม่” ดังนั้น ความรับผิดเพื่อการระเมิดและการกำหนดค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่จำต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดทางอาญาหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ และคนขับรถของโจทก์ที่ ๒ ต่างมีส่วนกระทำความผิด กรณีต้องปรับด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๒ ประกอบมาตรา ๒๒๓ ซึ่งศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนสูงต่ำ

ตามส่วนแห่งความยิ่งหย่อนของผู้มีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายโดยอาศัยพฤติการณ์เป็นประมาณ แม้ในคดีส่วนอาญา ศาลจะพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ และคนขับรถของโจทก์ที่ ๒ เท่ากัน ก็เป็นการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษในความผิดทางอาญา จะถือเป็นหลักในการวินิจฉัยความรับผิดชอบทางแพ่งว่าทั้งสองฝ่ายประมาทเท่ากันไม่ได้

• แต่ในส่วนการคำนวณราคาทรัพย์สินที่เสียหายนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๗ วรรคสอง กำหนดไว้ว่า การชดใช้ราคาทรัพย์สินให้แก่ผู้เสียหาย ให้ศาลกำหนดตามราคาอันแท้จริง ส่วนจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนอย่างอื่นที่ผู้เสียหายจะได้รับนั้น ให้ศาลกำหนดตามความเสียหายแต่ต้องไม่เกินค่าขอ ดังนั้น หากเป็นกรณีที่จะต้องมีการชดใช้ราคาทรัพย์สินที่ไม่มีราคากลาง ไม่มีราคาตลาด หรือมีความหลากหลายทางราคา เช่น รถยนต์โบราณ วัตถุโบราณ นาฬิกาโบราณ พระเครื่อง พระบูชา เป็นต้น

การที่ศาลจะกำหนดราคาให้ผู้เสียหายได้เท่าไร เพียงใด โจทก์มีหน้าที่ต้องนำสืบให้ปรากฏแก่ศาลว่า สิ่งเหล่านั้นมีราคาเท่าใด หากไม่นำสืบ และราคาของสิ่งเหล่านั้นขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละบุคคล ศาลก็ไม่สามารถกำหนดราคาให้ผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๑๕/๒๕๕๖ พระเครื่องพิมพ์ต่าง ๆ ประมาณ ๒๓๐ องค์ ราคา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทนั้น ผู้เสียหายเบิกความว่า พระเครื่องที่สูญหายสะสมมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ได้มาจากการเช่าและรับการให้จากพระ ไม่เคยนำออกไปให้คนอื่นดู โดยไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้ยืนยันราคาเช่าพระเครื่องดังกล่าว และโจทก์ก็ไม่ได้นำสืบให้ได้ความมากไปกว่านี้ ราคาพระเครื่องดังกล่าวจึงเป็นไปตามความพึงพอใจของบุคคลแต่ละบุคคลซึ่งเป็นการไม่แน่นอน ไม่สามารถกำหนดราคาอันแท้จริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๗ ได้ จึงไม่กำหนดราคาพระเครื่องพิมพ์ต่าง ๆ ที่จำเลยจะต้องใช้แก่ผู้เสียหาย

ปรเมศวร์ อินทรชุมนุม^(๑)

สวัสดีครับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยประธานศาลฎีกา ในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานจะนำฟ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๗ จากกรมการศาสนาไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดชัยพฤกษ์มาลา แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในวันศุกร์ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

โอกาสนี้ ผมขอเชิญชวนสมาชิกเนติบัณฑิตยสภาและผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญในพิธีถวายฟ้าพระกฐินพระราชทานฯ ประจำปี ๒๕๖๗ ได้แก่ แพนกการเงิน ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา (ในวันและเวลาราชการ) หรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากเพื่อเรียก ธนาकारออมสิน สาขา เดอะพาสโอ พาร์ค กาญจนภิเษก ชื่อบัญชี **“เนติบัณฑิตยสภา (กฐินพระราชทาน)” เลขที่บัญชี ๐ ๒ ๐ ๓ ๙ ๓ ๓ ๒ ๕ ๖ ๕ ๐** ได้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ และหากท่านใดมีความประสงค์จะขอใบอนุโมทนาบัตรเพื่อนำไปหัดลดหย่อนภาษี กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินพร้อมแบบฟอร์มแจ้งความประสงค์ร่วมทำบุญไปยังแพนกการเงิน กองคลัง เนติบัณฑิตยสภา โทรศัพท์ ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๒๔ สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ส่วนงานประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา โทรศัพท์ ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ประกาศ **งดการบรรยายภาคปกติ**

และภาคค่ำ ในภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ดังนี้ครับ

๑. **วันพุธที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗** (วันวิสาขบูชา)
๒. **วันจันทร์ที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๗** (วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี)
๓. **วันเสาร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗** (วันอาสาฬหบูชา)
๔. **วันจันทร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗** (วันหยุดชดเชยวันอาสาฬหบูชา)
๕. **วันจันทร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗** (วันหยุดชดเชยวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว)
๖. **วันจันทร์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๗** (วันแม่แห่งชาติ)

(๑) กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา, ประธานคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, อัยการอาวุโส สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด

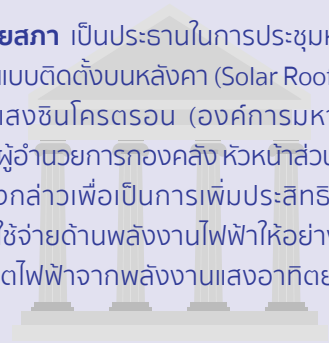

ข่าวเหตุมติบัณฑิตยสภา

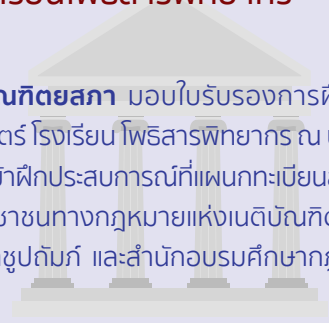
เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภาเป็นประธานในการประชุมหารือเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการให้บริการระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคา (Solar Rooftop) ภายในเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗ นายชาติ สุวรรณ เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในการประชุมหารือเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการให้บริการระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคา (Solar Rooftop) ภายในเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ กับผู้แทนจากสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ณ ห้องประชุมมหาชิราวุธ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา โดยมีนายประยูร สีสด ผู้อำนวยการกองคลัง หัวหน้าส่วนงานและพนักงานเนติบัณฑิตยสภา เข้าร่วมประชุมฯ ซึ่งการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนเพื่อการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้าให้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการไฟฟ้านครหลวงจะดำเนินการเป็นผู้จัดหาและติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคา...

เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภามอบใบรับรองการฝึกงานแก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ แผนการเรียนเตรียมนิติศาสตร์ - รัฐศาสตร์ โรงเรียนโพธิสารพิทยากร

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗ นายชาติ สุวรรณ เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา มอบใบรับรองการฝึกงานแก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ แผนการเรียนเตรียมนิติศาสตร์ - รัฐศาสตร์ โรงเรียนโพธิสารพิทยากร ณ บริเวณหน้าห้องประชุมมหาชิราวุธ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา ในการนี้ นักเรียนได้เข้าฝึกประสบการณ์ที่แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ แผนกห้องสมุด แผนกประเมินผล และสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เพื่อเป็นการเรียนรู้ลักษณะการปฏิบัติงานของเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา...

บรรณาธิการแถลง

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ครั้งที่ ๑๐๕๓ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์จัดทำจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ตั้งแต่ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไปในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) แทนการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดปริมาณการใช้กระดาษ และสนับสนุนการทำงานแบบดิจิทัลให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน ทั้งนี้ ท่านยังสามารถติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป โดยไม่มีค่าใช้จ่ายได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา www.thethaibar.or.th ครับ

อาสาสมัครสาธารณสุข หรือ อสม. หมายความว่า บุคคลที่สมัครใจ เสียสละ ทำงานเพื่อสังคมโดยส่วนรวม ในด้านการพัฒนาสุขภาพ ตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ให้ทุกวันที่ **๒๐ มีนาคม ของทุกปี** เป็น **“วันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ”** เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ และส่งเสริมให้อสม. ได้ร่วมพลังสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนชาวไทย และได้ดำเนินการจัดงานดังกล่าวครั้งแรกตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เป็นต้นมา

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ **พระบรมราชโองการ** ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕, บทความ **เนื่องจากปก** เสนอเรื่อง **“๒๐ มีนาคม วันอาสาสมัครสาธารณสุขแห่งชาติ”**, บทความ **ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ** เสนอเรื่อง **“การเรียกค่าเสียหายโครงการปรับปรุงอาคารสำนักงาน”** โดย **สุรารัตน์ ศรีวิวัฒน์** กล่าวถึง สำนักงาน ก. ขอหาหรือกรณีเนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาได้ ทำให้สำนักงาน ก. ต้องดำเนินการต่อสัญญาเช่าพื้นที่สำนักงานชั่วคราวกับบริษัท ก. จำกัด (มหาชน) ค่าเช่าพื้นที่สำนักงานชั่วคราวนี้ถือเป็นค่าเสียหายตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๑๗ หรือไม่ ฯลฯ, บทความ **เจาะฎีกาเด่น** เสนอเรื่อง **“กำหนดเวลาบังคับคดีแพ่ง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๔”** โดย **รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนิทรลีลา** และ **กรกช พุทธิพิทักษ์กุล** กล่าวถึง **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๕๑/๒๕๖๖**, บทความ **ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย** เสนอเรื่อง **“Legality of AI Technology in Court Proceedings”** โดย **สิริสิทธิ์ อนันตสมบุรณ์** และ **วิภา อนันตสมบุรณ์** กล่าวถึง ความชอบด้วยกฎหมายในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการพิจารณาคดีในศาล, บทความ **“วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง”** โดย **รวิทร์ ชัยภักดิ์รภัคดี** เสนอเรื่อง **“ข้อสอบอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่) พ.ศ. ๒๕๖๕”** วิเคราะห์คำถามข้อที่ ๑ วิชากฎหมายพยานหลักฐาน, บทความเรื่อง **“คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา : คำพิพากษาศาลฎีกาและข้อสังเกตที่น่าสนใจ”** โดย **ทีปกร โกมลพันธ์พร, ฐปณีย์ มกบุญพาชัย** และ **ชยวีร์ อังศุสิงห์** ปิดท้ายด้วย **“บุมข้าว”** โดย **ปรเมศวร์ อินทรชุมนุม**

พบกันใหม่เดือนเมษายน
กฤษฎา บุญสมิต